

PISMO ZARZĄDU REGIONU ZAGŁĘBIE MIEDZIOWE NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

STRAJK! 27 lutego

Klub SIP

Na spotkanie Klubu SIP 18 stycznia 2023 r. Wojciech Zawadzki, Regionalny Koordynator ds. BHP, zaprosił Jana Buczkowskiego kierownika Oddziału w Legnicy Okręgowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu, który poinformował o minimalnym wynagrodzeniu w 2023 roku oraz omówił ostatnie zmiany w prawie pracy m.in.: obowiązki informowania pracownika o nieodpłatnych szkoleniach, zmiany w umowach pracy na okres próbny, prawo do urlopu rodzicielskiego zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej praca-życie-równowaga, wydłużenie urlopu rodzicielskiego do 41 tygodni, a w przypadku ciąży mnogiej do 43. Wprowadzenie urlopu opiekuńczego w wymiarze 5 dni bezpłatnych, wprowadzenie zwolnienia od pracy z powodu działania siły wyższej w wymiarze 2 dni lub 16 godzin spowodowane np. chorobą za ten czas będzie przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 50%, elastyczny czas pracy dla pracowników opiekujących się dziećmi do 8 roku życia dziecka, wydłużenie z 4 do 8 roku życia dziecka zakazu pracy w godzinach nadliczbowych i porze nocnej, zakaz delegowania poza stałe miejsce pracy wyłącznie za zgodą pracownika, skrócenie urlopu ojcowskiego z 24 do 12 miesięcy. Wprowadzono również wytyczne do pracy zdalnej i badania trzeźwości pracowników. Buczkowski omówił też wypadkowość w naszym regionie i kraju: w 2021 r. zgłoszono 68 777 osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy, Dolny Śląsk ma jeden z wyższych wskaźników wypadkowości, w dalszym ciągu na pierwszym miejscu jest górnictwo i wydobywanie, budownictwo, przemysł. Główną przyczyną wypadków było niewłaściwe zachowanie się pracownika. Społeczni inspektorzy pracy reprezentowali: Energetykę Sp. z o.o. w Lubinie, PeBeKę S.A. w Lubinie, Hutę Miedzi Legnica, Zakłady Górnicze „Lubin” i Zakłady Górnicze „Rudna” – oddziały KGHM Polska Miedź SA, MOPS w Legnicy, Polkowicką Dolinę Recyklingu Sp. z o.o. w Polkowicach, Volkswagen Motor Polska Sp. z o.o. w Polkowicach, Brose-Sitech Sp. z o.o. w Polkowicach i Tauron Legnica.

Od 27 lutego 2023 r. strajk w MOPS i DPS w Legnicy

Komisja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność” w MOPS informuje, że działając na podstawie art. 20 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, po wyczerpaniu polubownych możliwości rozwiązania sporu 27 stycznia br. podjęła uchwałę o ogłoszeniu od 27 lutego 2023 r. strajku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i Domu Pomocy Społecznej w Legnicy. Strajk będzie polegał na zbiorowym powstrzymaniu się pracowników ww. instytucji od wykonywania pracy, w celu realizacji żądań w ramach sporów zbiorowych zgłoszonych pismami z dnia 8 czerwca 2022 roku.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i Domu Pomocy Społecznej przeprowadzono głosowanie strajkowe. W MOPS w głosowaniu wzięło udział 310 osób (na 340 zatrudnionych) co stanowi 91,18 % uprawnionych pracowników, z czego 97,42 % opowiedziało się za strajkiem, natomiast w DPS głosowało 75 osób (na 90 zatrudnionych) co stanowi 83,33 % uprawnionych pra-

owników, z czego 98,67 % osób opowiedziało się za zorganizowaniem akcji strajkowej.

Decyzja pracowników jest jednoznaczna. Wyrazili swój sprzeciw wobec ignorowania przez władze miasta toczących się sporów zbiorowych, co doprowadziło do fiaska negocjacji płacowych i podpisania protokołów rozbieżności. Prezydent Legnicy, który odpowiada za kształtowanie budżetów

jednostek organizacyjnych wykonujących zadania gminy nie zabezpieczył w budżecie miasta Legnicy środków na realizację zgłoszonych postulatów. Podejmowane przez związki zawodowe próby rozmów nie przyniosły żadnego rezultatu, gdyż były przez prezydenta ignorowane. Od dnia 27 stycznia br. ogłaszamy pogotowie strajkowe, które oznacza, że rozpoczynamy przygotowania do czynnej akcji strajkowej.

Zarząd Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” popiera żądania Solidarności w MOPS

Stanowisko Zarządu Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” z dnia 16 stycznia 2023 r. poparcia działaczy OM w MOPS w Legnicy Zarząd Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” mając na uwadze zenująco niskie płace pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy i Domu Pomocy Społecznej w Legnicy, w pełni popiera działania Organizacji Międzyzakładowej NSZZ „Solidarność” w MOPS w Legnicy, których celem jest doprowadzenie do wzrostu wynagrodzeń o 1.200,- zł brutto z wyrównaniem od 1 stycznia 2022 oraz 400,- zł brutto podwyżki od stycznia 2023 roku.

Minimalne podwyżki w latach 2020 – 2022 roku doprowadziły do tego, że obecnie sytuacja płacowa pracowników MOPS i DPS osiągnęła stan krytyczny. Większość pracowników otrzymuje minimalne wynagrodzenie – nieadekwatnie do zakresu wykonywanych zadań, obowiązków i stopnia odpowiedzialności oraz poziomu wykształcenia i wiedzy specjalistycznej pracowników.

Podejmowane przez związkowców próby rozmów z władzami Legnicy kończyły się milczeniem ze strony Tadeusza Krzakowskiego – prezydenta miasta – lub wymijającymi pismami.

Zarząd Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” doceniając znaczenie pracy wykonywanej przez pracowników MOPS-u i DPS-u stanowczo żąda realnych podwyżek płac w obu placówkach.

KGHM: porozumienie płacowe uzgodnione

Krajowa Sekcja Górnictwa Rud Miedzi NSZZ „Solidarność” informuje o podpisaniu porozumienia stron ZUZP dla pracowników KGHM Polska Miedź S.A. w zakresie kształtowania płac i świadczeń pracowniczych w 2023 r. Porozumienie zakłada m.in. wzrost stawek płac zasadniczych o 13,2%, przeszerogowanie co najmniej 20% załogi, z czego 10% do końca kwietnia br. oraz wypłatę jednorazowej nagrody w kwocie 2000 zł po spełnieniu kilku warunków. Dodatkowo ma miejsce wzrost ceny detalicznej 1 tony węgla kamiennego z 996 zł na 2329 zł, co daje w przeliczeniu wzrost średniomiesięcznego wynagrodzenia o 7,2% poprzez ekwiwalent za deputat węglowy. W imieniu KSGRM NSZZ „Solidarność” porozumienie podpisał przewodniczący Józef Czyczerski.

Tabela płac od 1 stycznia 2023r	
Kategoria	Kwota
9	3002
10	3138
11	3327
12	3516
13	3707
14	3897
15	4089
16	4280
17	4468
18	4697
19	4946
20	5211
21	5459
22	5728
23	5972
24	6277
25	6601
26	6906
27	7231
28	7552
29	7839
30	8165
31	8467
32	8814
33	9116
34	9490

POROZUMIENIE stron Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników KGHM Polska Miedź S.A. z dnia 26.01.2023r.	
w sprawie: kształtowania płac i świadczeń pracowniczych w 2023r.	
Negocjacje prowadzone na podstawie § 76 Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników KGHM Polska Miedź S.A. strony kończą następującymi ustaleniami:	
1.	Zawarty zostaje protokół dodatkowy nr 26 do ZUZP obejmujący podwyższenie od 1 stycznia br. stawek płac zasadniczych o 13,2 %.
2.	Przeszerogowania w Oddziałach obejmą min. 20 % załogi, z czego 10 % zrealizowane zostanie w okresie do końca kwietnia br.
3.	Uwzględniając potrzeby poszczególnych Oddziałów po uwzględnieniu pracodawcy z zakładowymi organizacjami związkowymi dopuszcza się wydatkowanie środków przeznaczonych na przeszerogowania, o których mowa w pkt 2 niniejszego porozumienia, na zwiększenie funduszu premiowego.
4.	Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. doceniając znaczący wkład pracowników w realizację zadań produkcyjnych deklaruje gotowość wypłaty również w bieżącym roku jednorazowej nagrody finansowej w wysokości 2.000,00 zł (dwa tysiące złotych) na pracownika. Wypłata powyższa będzie możliwa po rozliczeniu wyników I półrocza przy spełnieniu poniższych warunków: <ul style="list-style-type: none"> zrealizowania zaplanowanej na I półrocze wielkości produkcji, utrzymania się średniej ceny miedzi na poziomie nie niższym od założonej w budżecie.
5.	Wobec złożonej sytuacji makroekonomicznej strony po ogłoszeniu wyników za I półrocze i decyzji dot. wypłaty jednorazowej nagrody finansowej, o których mowa w pkt 4 niniejszego porozumienia, dokonają analizy kształtowania się płac w Spółce, a w szczególności ich relacji w stosunku do inflacji.
Lubin, dnia 26.01.2023r.	

WYBORY

Wybory władz OZ w Automatyka – Miedź sp. z o.o.

20 stycznia 2023 roku odbyły się wybory władz Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Automatyka – Miedź sp. z o.o.

Przewodniczącym Komisji Zakładowej wybrany został Piotr Kraszewski.
W skład Komisji Zakładowej weszli: Bogusław Kaziczka, Wiesław Pater, Grzegorz Ryś, Marcin Walczak.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Andrzej Korolewicz (przewodniczący), Wiesław Jacek, Wojciech Podwiński.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Mirosław Kaszowski.

Wybory władz OO w Carrefour Polska w Głogowie

6 grudnia 2022 roku odbyły się wybory władz Organizacji Oddziałowej NSZZ „Solidarność” w Carrefour Polska w Głogowie.

Przewodniczącym Komisji Zakładowej został wybrany Angelina Szymczak.

W skład Komisji Zakładowej weszli: Sylwia Filipiak, Agnieszka Łyko.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Mirosław Kaszowski

Wybory władz OZ w Ledec Sp. z o.o. w Gliwicach

O/Polkowice

16 stycznia 2023 roku odbyły się wybory władz Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Ledec Sp. z o.o. w Gliwicach O/Polkowice.

Przewodniczącym Komisji Zakładowej został wybrany Andrzej Stapor.

W skład Komisji Zakładowej weszli: Olimpia Humecka, Mateusz Brzezicki, Marek Jabłoński oraz Daniel Witke.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Marcin Nowak (przewodniczący), Marcin Bałabuch oraz Grzegorz Surga.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Bartosz Budziak.

Wybory władz OZ w Legnickim Przedsiębiorstwie

Gospodarki Komunalnej w Legnicy

9 grudnia 2022 roku odbyły się wybory władz Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Legnickim Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej w Legnicy

Przewodniczącym Komisji Zakładowej został wybrany Przemysław Moszczyński.

W skład Komisji Zakładowej weszli: Zbigniew Pielaszek, Marek Szulc.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Paweł Górczyński, Ireneusz Iwański, Marek Ślusarczyk.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Jacek Dziuba.

Wybory władz OO w Nadleśnictwie Głogów

16 listopada 2022 roku odbyły się wybory władz Organizacji Oddziałowej NSZZ „Solidarność” w Nadleśnictwie Głogów.

Przewodniczącym Komisji Zakładowej został wybrany Piotr Skrabarski.

W skład Komisji Zakładowej weszli: Agnieszka Barszcz, Tomasz Gieroń.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Miłosz Gnojski, Edyta Kasperowicz, Michał Podgórski.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Mirosław Kaszowski.

Wybory władz OZ w Pogotowiu Ratunkowym w Legnicy

6 grudnia 2022 roku odbyły się wybory władz Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Pogotowiu Ratunkowym w Legnicy.

Przewodniczącym Komisji Zakładowej został wybrany Stanisław Szlaski.

W skład Komisji Zakładowej weszli: Sylwia Gil, Sebastian Kozioł, Maja Przybylska.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Henryk Babuška, Andrzej Mendruk, Teresa Wielgus.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Jacek Dziuba.

Wybory władz OZ w Nadleśnictwie Przemków

4 listopada 2022 roku odbyły się wybory władz Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Nadleśnictwie Przemków.

Przewodniczącym Komisji Zakładowej został wybrany Dariusz Kurowski

W skład Komisji Zakładowej weszli: Magdalena Błażków, Ryszard Cłapa, Marek Jasiński, Piotr Kasprzak, Karolina Mydlowska.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Kacper Borkowski, Dawid Jankun, Iwona Olejnik.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Mirosław Kaszowski.

Wybory władz OO w Nadleśnictwie Lubin

20 stycznia 2023 roku odbyły się wybory władz Organizacji Oddziałowej NSZZ „Solidarność” w Nadleśnictwie Lubin.

Przewodniczącym Komisji Oddziałowej został: Włodzimierz Denko.

W skład Komisji Oddziałowej weszli: Sławomir Didenkow, Marcin Michalak.

Do Oddziałowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Marcin Dziadyk, Grzegorz Stolarski, Karolina Wardzała.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Bartosz Budziak.

Wybory władz OZ w Komendzie Powiatowej

PSP w Głogowie

5 stycznia 2023 roku odbyły się wybory władz Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Komendzie Powiatowej PSP w Głogowie.

Przewodniczącym Komisji Zakładowej został wybrany Karol Kozłowski.

W skład Komisji Zakładowej weszli: Piotr Kwiatkowski, Mariusz Horbulewicz, Daniel Opałka, Kamil Szydłowski.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Michał Pilz, Sebastian Siniawa, Grzegorz Woźniak.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Mirosław Kaszowski.

Wybory władz OZ w Komendzie Miejskiej PSP w Legnicy

18 stycznia 2023 roku odbyły się wybory władz Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Komendzie Miejskiej PSP w Legnicy.

Przewodniczącym Komisji Zakładowej został wybrany Waldemar Ziętał.

W skład Komisji Zakładowej weszli: Aleksander Pundyk, Michał Cichoszewski, Kacper Czyżewski.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Michał Lipowski (przewodniczący), Norbert Malczewski, Paweł Malik

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Jacek Dziuba.

Wybory władz OZ w Urzędzie Miejskim w Głogowie

24 stycznia 2023 roku odbyły się wybory władz Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Urzędzie Miejskim w Głogowie.

Przewodniczącą Komisji Zakładowej wybrana została Alicja Kaczmarek.

W skład Komisji Zakładowej weszli: Paulina Anioł Dorota Szczyrek.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Kamil Binkowski (przewodniczący), Alina Drajek, Agnieszka Kozioł.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Mirosław Kaszowski.

Wybory władz OZ w Teatrze im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy

24 listopada 2022 roku odbyły się wybory władz Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Teatrze im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy.

Przewodniczącym Komisji Zakładowej została wybrana Anna Lipińska.

W skład Komisji Zakładowej weszli: Jolanta Naczyńska, Agnieszka Sadlos, Paweł Wilk.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Beata Korbas, Stanisław Naczyński, Jolanta Ulfik.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentowała Ewa Kosiorowska.

Wybory władz OZ w Komendzie Powiatowej

PSP w Polkowicach

20 stycznia 2023 roku odbyły się wybory władz Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Komendzie Powiatowej PSP w Polkowicach.

Przewodniczącym Komisji Zakładowej został wybrany Łukasz Adamiak.

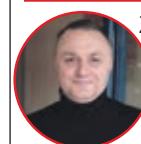
W skład Komisji Zakładowej weszli: Michał Grzesik, Wojciech Symulewicz, Maciej Turała.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Łukasz Chalaba, Andrzej Gwarda (przewodniczący), Mateusz Jackowski.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Bartosz Budziak.

Wybory władz OZ w Komendzie PSP w Złotorzy

26 stycznia 2023 roku odbyły się wybory władz Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Komendzie Państwowej Straży Pożarnej w Złotorzy

Przewodniczącym Komisji Zakładowej wybrany został Krzysztof Boczulak.

W skład Komisji Zakładowej weszli: Agnieszka Niedbała, Michał Rudziak, Mateusz Wodzyński.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Marcin Głęb, Robert Goda, Piotr Pawłowicz.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentowała Bożena Nowak

Wybory władz OM w Sitech Sp. z o.o. w Polkowicach

28 stycznia 2023 roku odbyły się wybory władz Organizacji Międzyzakładowej NSZZ „Solidarność” w Sitech Sp. z o.o. w Polkowicach.

Przewodniczącym Komisji Międzyzakładowej wybrany został Jacek Pobihuszka.

W skład Komisji Międzyzakładowej weszli: Krzysztof Doszczeco, Sebastian Tórz, Krzysztof Żmijowski, Robert Blicharski, Bogusław Szymczak, Ireneusz Greliński, Monika Heś, Krzysztof Różycki, Andrzej Matysiak, Beata Własak, Daniel Krasa, Sławomir Lechman, Krzysztof Mistoń, Grzegorz Radka, Dorota Węgrzyn, Marcin Konieczny, Marcin Spychalski.

Do Międzyzakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Piotr Jaszczka, Paweł Konieczny, Piotr Czyżowicz, Monika Dymek.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Bartosz Budziak.

Wybory władz OM Pracowników Ochrony Zdrowia w Złotorzy

5 grudnia 2022 roku odbyły się wybory władz Organizacji Międzyzakładowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Ochrony Zdrowia w Złotorzy.

Przewodniczącą Komisji Zakładowej została wybrana Beata Jankowska.

W skład Komisji Zakładowej weszli: Agata Chmielowska, Adela Krocak, Regina Krupa, Małgorzata Lipniak, Katarzyna Potecka-Szymczak, Małgorzata Sałdyka.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostały wybrane: Dorota Mackiewicz, Joanna Skucha, Marzena Strzelecka.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentowała Bożena Nowak.

Wybory władz OZ w Collegium Witelona Uczelnia

Państwowa w Legnicy

22 listopada 2022 roku odbyły się wybory władz Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Collegium Witelona Uczelnia Państwowa w Legnicy

Przewodniczącym Komisji Zakładowej został wybrany Dariusz Stefaniak.

W skład Komisji Zakładowej weszli: Leszek Golec, Wojciech Migodziński, Paweł Wrzecionowski.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Elżbieta Dorozko, Zbigniew Gol, Elżbieta Skoczylas.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Ewa Kosiorowska.

Nie można się nigdy **poddawać**

Wspomnienie Beaty Bartczak córki Jana Przybylskiego działacza Solidarności w Zakładzie Energetycznym w Legnicy, opracowane przez Marka Żaka, które opublikował „Legnicki Almanach”.

W latach osiemdziesiątych moja pięcioosobowa rodzina mieszkała w Legnicy. Mój tato – Jan Przybylski, pracował w Zakładzie Energetycznym, mama – Maria Przybylska była nauczycielką języka polskiego w Szkole Podstawowej nr 4. Ja w roku 1981 miałam 13 lat i wraz z moim młodszym rodzeństwem (Violetta – 11 lat, Przemysław – 9 lat) byliśmy uczniami tej samej szkoły, w której uczyła mama. Moi rodzice współtworzyli NSZZ „Solidarność”, a ja dzięki nim kształtowałam swoją tożsamość.

Demony stanu wojennego

Był rok 1981. Święta Bożego Narodzenia. Chyba najsmutniejsze święta, jakie pamiętam. Wigilia przebiegła, co prawda, w odświętanych nastrojach, ale nawet tradycyjne wręczanie prezentów nie było taką atrakcją jak zawsze. Wróciliśmy właśnie z pasterki. Moi rodzice nie wykazywali ochoty do rozmowy. Wiedzieliśmy doskonale, dlaczego. Z powodu stanu wojennego, ogłoszonego kilka tygodni temu. Wielu ich znajomych zostało internowanych. W wielu domach Wigilia roku 1981 była ponura. Nawet kolędy, zamiast nastrajać optymizmem, brzmiały tego roku nadzwyczaj żałośnie.

Stan wojenny zaskoczył wszystkich Polaków. Nie jestem wyjątkiem, więc tak jak inne polskie dzieci czekałam w niedzielę na „Telera nek”, a zamiast lubianego programu telewizyjnego ujrzałam w telewizji pana w ciemnych okularach i wojskowym mundurze – generała Jaruzelskiego. To od niego usłyszałam o wrogich państwu polskiemu siłach reakcji, które trzeba pokonać. Byłam dzieckiem, ale dobrze wiedziałam, że temu panu w czarnych okularach chodziło o takich ludzi, jak mój ojciec, działających w Solidarności. Zdawałam sobie doskonale sprawę, że nie ma żadnego urojonego wroga, a prawdziwe zagrożenie dla wolności Polaków stanowi jedynie to, co mówi ten człowiek.

Gdy wprowadzono stan wojenny, mój ojciec, z tego, co nam relacjonował, natychmiast wraz ze swoimi kolegami, postanowił wywieść na budynku Zakładu Energetycznego polską flagę. Miała ona symbolizować niezgodę na podjęte przez WRON-ę, czyli Wojskową Radę Ocalenia Narodowego bez-

prawną decyzję. Ukonstytuowana nie się tego ciała było atakiem reżimowego rządu na Polaków. Tato nie miał co do tego wątpliwości. Gdy byłam dorosła, dowiedziałam się od niego, że 14 grudnia 1981 r. w świetlicy przy ul. Róży Luksemburg (obecnie Rycerska) zwołał w Zakładzie Energetycznym Legnica zebranie przedstawicieli załogi w celu ustalenia i podjęcia działań. Na jego propozycję – mając na uwadze specyfikę zakładu, tj. zasilanie w energię elektryczną m.in. szpitali, piekarni, sklepów, gospodarstw domowych z terenu województwa – nie ogłoszono strajku, lecz podjęto akcję protestacyjną z oflagowaniem i wywieszeniem hasła we wszystkich oddziałach ZE – Legnica. Uczestnicy spotkania sporządzili petycję o odwołanie stanu wojennego, którą dostarczono do KW i KM PZPR w Legnicy. Sytuacja zaczęła wymykać się kierownictwu firmy spod kontroli. Postanowiło więc wezwać na pomoc służby. Budynek przy ul. Partyzantów, w którym mieścił się ZE, został otoczony przez MO i ZOMO. Jak opowiadał mój tato, zakładowy aktyw partyjny zaczął zdejmować transparenty i flagi. Były przepychanki. W akcji protestacyjnej wyróżnił się Oddział

Zabezpieczeń i Automatyki, którym kierował mój ojciec. Wraz z nim opór stawał m.in. Marian Ryziewicz, brygadzysta z Oddziału Łączności i Telemechaniki.

Te i podobne inicjatywy mego taty nie mogły oczywiście zjednać mu poparcia w kierownictwie zakładu, które sprzyjało systemowi i wśród którego znajdowali się przedstawiciele aparatu partyjnego. To, co się działo w kraju, nie pozostawało bez wpływu na nastrój ojca. Był poirytowany. Ale przede wszystkim złościł się, że aparat partyjny w podstępny sposób rozbija istniejące związkowe struktury. Przypominam sobie jedną z rozmów moich rodziców z tamtego okresu. Zapewne jej szczegóły trochę się rozmyły, ale ten obraz jest we mnie niezwykle żywy.

– Wiesz co, rozmawiałam dzisiaj w szkole z dziewczynami. Powiem ci, że są zupełnie wystraszone – usłyszałam któregoś wieczoru słowa mamy.

Rodzice siedzieli w pokoju i z pewnością nie brali pod uwagę, że stoję przed drzwiami i próbuję wyłowić fragmenty toczącej się wymiany zdań.

– Dzisiaj wpadam do pokoju nauczycielskiego i prawie krzyczę do nich, że nie możemy tak sie-

dzieć, skoro ludzie są zabijani tak jak w „Wujku”, a inni internowani, zamykani w więzieniach – kontynuowała moja mama. – Mówię im, żeby jakąś akcją protestacyjną zorganizować, napisać petycję czy coś. A tu cisza. No mówię ci, nikt się nie odzywa. Uszy po sobie położyli. Jedynie Baśka się odezwała i mnie poparła, a reszta cicho siedziała. Dzienniki sprawdzali albo niektórzy w tym momencie zaczęli wychodzić z pokoju, że niby się śpieszą. Byłam w szoku.

– No to rzeczywiście kiepsko. Oni, tam za murami, czekają na nas, że coś zrobimy, że ich wesprzemy – odrzekł tato. – Przecież do Solidarności w waszej szkole

ści opozycyjnej, szczególnie przy nas, dzieciach. Myślę, że podświadomie chciał nas chronić. Dopiero po jakimś czasie się dowiedziałam, że moi rodzice byli przesłuchiwani przez służby bezpieczeństwa. Szczególnie mama ciężko tę sytuację przeżyła. W Biurze Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych miała kontakt z funkcjonariuszem, o którym opowiadała często z przejęciem, że nie spotkała nigdy tak aroganckiego człowieka. Traktował ją w sposób nieuprzejmy i obcesowy. Wyrzucał na blat biurka zawartość jej torebki. Podnosił głos, sprawiając, że naprawdę się bała. O siebie i oczywiście o rodzi-

nę. Gdy wróciła, powiedziała tylko, że ci ludzie są zdolni naprawdę do wszystkiego, aby utrzymać system.

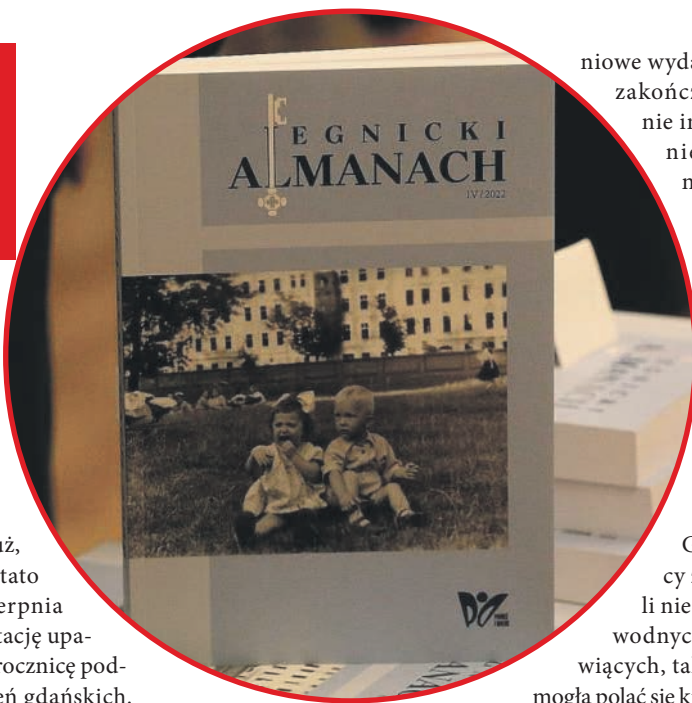
Na pozór życie w latach osiemdziesiątych wyglądało normalnie. Ja i moje rodzeństwo chodziliśmy do szkoły, mama i ojciec do pracy. Opozycyjna działalność sporu mego ojca kosztowała, tak pod względem psychicznym, jak i fizycznym. Mimo że był uznanym specjalistą w swym zawodzie, został pod rygiorem natychmiastowego zwolnienia z pracy, przeniesiony na inne stanowisko, pozbawiające go wykonywania wyuczonego zawodu, czyli de facto zdegradowany. W wyniku dalszych represji służb WUSW w Legnicy oraz kierownictwa Zakładu Energetycznego w Legnicy i powołanej w stanie wojennym komisji do oceny kadry inżynierskiej zakładu pracy, która za każdym razem oceniała go oczywiście negatywnie, doznał rozstroju nerwowego. Bardzo przeżywał, że rozwały się pokładane w ruchu związkowym nadzieje. Tak liczył, że upragniona wolność jest w zasięgu ręki. Z taką radością witał solidarnościowe zmiany. Nie mógł pogodzić się z sytuacją, z bezwładnością i ogarniającą byłych działaczy bezsilnością.

dużo nauczycieli się zapisało, no nie?

– No prawie większość – odrzekła mama – Wszyscy jeszcze niedawno chodzili ze znaczkami przypiętymi do ubrania. A teraz pozdziejmowali je. A ja im od razu powiedziałam, że w życiu nie zdejmę odznaki z Solidarnością. Mówię ci, Janek, że zatkało mnie to wszystko. Aż normalnie beczeć mi się chciało.

– My twardo działaliśmy dalej, chociaż na dywanik już mnie dyrektor wzywał. Ale się nie poddam – zapewniał hardo ojciec.

Przez ten cały czas dokładał starań, aby zbyt wiele nie opowiadać w domu o swojej działalno-

Chodźcie z nami!

Nie pamiętam już, jak to się stało, że tato zabrał mnie 31 sierpnia 1982 r. na manifestację upamiętniającą drugą rocznicę podpisania porozumień gdańskich. Wszystko zaczęło się od mszy św. w kościele Matki Bożej Królowej Polski. Stałam na wielkim placu wśród tych setek osób i czułam się niezwykle podniosłe. Zwłaszcza gdy z gardeł zgromadzonych legniczian popłynęła pieśń Boże coś Polskę, a palce rąk uniosły się ukazując znak V, symbolizujący zwycięstwo. Przy słowach „Ojczyznę wolną racz nam wrócić Panie” miałam wrażenie, że śpiewa cała Legnica. A potem tłum ruszył w kierunku centrum. W sposób szczególny pamiętam, jak idziemy ul. Czarneckiego, a z okien okolicznych kamienic wyglądają ich mieszkańcy. Machają do nas, podnoszą ręce z dwoma palcami ułożonymi w znak Victorii. Minęło tyle lat, jestem już dorosłą kobietą, a te obrazy są wciąż we mnie żywe i wywołują silne emocje.

Maszerujemy. Tłum skanduje: „Chodźcie z nami! Chodźcie z nami!”, „Solidarność, Solidarność!”. Nagle ktoś zaczyna krzyczeć: „ZOMO!”. I rzeczywiście, dostrzegam z daleka zbliżające się oddziały zomowców, które wkraczają na jeden z mostów na Kaczawie. Zamaskowani, umundurowani od stóp do głów kierują się w naszą stronę. W stronę zwykłych mieszkańców. Aby wzbudzić w nas jeszcze większy niepokój i lęk uderzają trzymanymi w dłoniach pałami o tarcze. Ludzi to jednak nie odstrasza. Ktoś krzyczy: „Gestapo!, Gestapo!”. Pozostali wtórują. Inna osoba woła do zomowców: „Chodźcie z nami!”. To zaproszenie nie spotyka się ze zrozumieniem, ale wywołuje w tłumie ogólną wesołość.

Nagle powstaje wśród nas zamieszanie. Zomowcy skierowali w stronę tłumu tłumy armatek wodne. Rozlegają się huki i wystrzały. Robi mi się słabo. Skąd mam wiedzieć, czy nie jest to broń ostra i czy w stronę tłumu nie jest kierowana amunicja. Ludzie krzyczą. Jedni zbiegają po wałach przeciwpowodziowych w stronę rze-

ki, inni biegną w kierunku kościoła św. Jacka. Szum. Rwetes. Chaos. Biegnę za moim tatą. W pewnym momencie tracę go z oczu. Na szczęście tylko na chwilę. Gryzący gaz utrudnia orientację. Oczywiście nie widzę. „Ludzie, uciekajcie stąd! Tutaj ZOMO zagroziło drogę i nie puszczaj dalej!” – ostrzega jakiś starszy pan, machając nerwowo rękoma, w okolicach mostu przy ul. Wrocławskiej. Mam wrażenie, że zomowcy są już wszędzie i po prostu zamykają nas ze wszystkich stron w pułapce bez wyjścia. Nadjeżdżają wozy milicyjne i transportery. Zatrzymują się z piskiem, a z pojazdów wyskakują kolejni funkcjonariusze. Z każdą chwilą ich przybywa. Tato pomaga mi przedrzeć się na ul. Jordana akurat w momencie, gdy jeden z oddziałów właśnie się formuje. Mężczyźni sprawnie ustawiają się jeden obok drugiego i ruszają do natarcia. Kątem oka dostrzegam, jak pałują grupkę młodych chłopaków. Jednego znam ze szkoły. Pędzę przed siebie. Chyba nigdy tak nie biegłam.

– Beata! Do parku! – Słyszę za sobą głos taty.

No to gnam, ile sił w nogach, a tchu w piersi. Obok biegną inni. Jestem przerażona, ale ten strach mnie niesie. W parku zwalniam. Oddycham głośno i próbuję się uspokoić. Wydaje mi się, że jestem bezpieczna. Potem próbujemy przedostać się jeszcze do centrum. Tam ponoć mają zbierać się manifestanci. Gdy docieramy na rynek, dostrzegamy już w okolicach kościoła św. św. Piotra i Pawła uzbrojonych funkcjonariuszy ZOMO. Stoją w zwartym szeregu, uniemożliwiając przejście na plac Wolności. Widać też milicjantów, którzy legitymują ludzi. Ostatecznie rezygnujemy i nie podchodzimy bliżej. Wracamy jakimiś skrókami do domu.

Wtedy, mając czternaście lat, nie zdawałam sobie sprawy, że sierp-

niowe wydarzenia mogły zakończyć się zupełnie inaczej. Znacznie dramatyczniej. Tak, jak choćby stało się w sąsiednim Lubinie, gdzie manifestacja została krwawo stłumiona, a śmierć poniosły trzy osoby. Gdyby legnicy zomowcy użyli nie tylko armatek wodnych i gazów łzawiących, także w Legnicy mogła połać się krew, a wydarzenia, w których brałam udział, mógł przybrać inny charakter.

Po owocach ich poznać

Pomysł, żeby tato złożył wniosek do prezesa IPN o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowanej dojrzał w nim przez jakiś czas. Co prawda, już po przejściu na emeryturę, mój ojciec twierdził, że przekonywali go do tego koledzy z Zakładu Energetycznego. Zнали go i wiedzieli, że w latach 80. był zaangażowanym opozycjonistą. Będąc na emeryturze, nadal zresztą działał w strukturach Solidarności skupiających emerytów.

– Wiesz co... trzeba wypełnić wniosek. Jest ponoć dostępny w Internecie – zakomunikował mi któregoś dnia, stając w progu pokoju.

Usiedliśmy przy komputerze. Pochyliliśmy głowy nad ekranem i skoncentrowaliśmy się na wyszukiwaniu potrzebnych druków. Nie było to skomplikowane. Strona IPN-u otwierała się bezproblemowo i już po chwili dysponowaliśmy wszystkim, co niezbędne. To był jednak dopiero początek. Teraz trzeba było wszystko uzupełnić, dodać załączniki, złożyć wymagane podpisy.

– Co robicie? – Zainteresował się mój dorosły syn Norbert.

– Wypełniamy wniosek do IPN-u. Jak dziadek dostanie decyzję potwierdzającą, to będziesz mógł opowiadać... – zamilkłam celowo, aby podnieść napięcie – że masz bohatera w rodzinie.

Tato machnął ręką, jakby oganiał się od uprzykrzonej muchy.

– Aj tam... głupoty gadasz... – ofuknął mnie.

– Wcale nie. Prawdę mówię.

– To opowiedz coś o tym, dziadek... – Norbert zachęcał mojego ojca do zwierzeń.

Rozsiedliśmy się wygodnie. Widziałam, że tato chyba czuł się trochę skrępowany. Nie należał raczej do osób, które lubią być w centrum uwagi.

– Dziadek, ty należałeś do „Solidarności”, prawda? – wypaliła moja córka Kinga.

– Czy należałem? Ja ją zakładałem. Od samego początku. Wicie, w zakładzie znali mnie dobrze i wiedzieli, że jestem antykomunista – skwitował z uśmiechem mój ojciec i kontynuował. – Już w połowie sierpnia 1980 r. z takim moim kolegą Januszem Tomaszewskim podjęliśmy decyzję o powołaniu zespołu solidaryzującego się ze strajkującymi stoczniovcami Wybrzeża. Byłem nawet kilka razy wzywany i upominany przez dyrektora zakładu, abym zaprzestał tych działań, ale nic z tych rzeczy. Pojawiali się nowi zainteresowani, którzy też nas popierali. W końcu, po doko-optowaniu osób reprezentujących inne oddziały, 27 sierpnia 1980 r. ogłosiliśmy oficjalnie w ZE Legnica uksztytuowanie Zespołu Solidarnościowego. Protokół z tego spotkania zachowałem. 30 sierpnia 1980 r. ten właśnie zespół zwołał zebranie przedstawicieli załogi. Wtedy również przedstawiliśmy ludziom nasze postulaty i wspólnie udzieliłiśmy poparcia dla strajkującego Wybrzeża. Uchwałę zebrania przekazaliśmy do KW PZPR w Legnicy.

– A w tych związkach pełniłeś jakieś funkcje, czy jak to wyglądało? – dociekał Norbert.

– Właściwie cały czas, czyli od września 1980 r. do 13 grudnia 1981 r., a więc do wprowadzenia stanu wojennego, pełniłem różne funkcje. Początkowo byłem członkiem Komisji Założycielskiej NSZZ, następnie członkiem Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” – z dodatkowym zadaniem reprezentowania ZE Legnica w pracach Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej Energetyków. Wtedy wyjeżdżałem na spotkania m.in. do Gdańska, Warszawy, Szczecina, Opola. Byłem też członkiem Komisji Rewizyjnej NSZZ

„Solidarność” Oddziału Legnickiego.

Konspiracja to konspiracja!

– No i co dalej? – niecierpliwiła się Kinga – co dalej?

– Dalej to komuna poszła na wojnę z narodem – odrzekł twardo ojciec – nie można tego inaczej określić. Był stan wojenny i zaczęły się represje wobec działaczy antykomunistycznych.

– To był smutny czas – uzupełniała z przejęciem mama, która do nas się dosiadła. – Moi i dziadka znajomi byli internowani, ludzie tracili pracę tak jak wasz dziadek. Jego też zdegradowano i przeniesiono na gorsze stanowisko niezgodne z jego wykształceniem i kompetencjami. Widzicie, tak wtedy władze postępowały z ludźmi. Nie patyczkowały się.

– Tak działała i działa komuna. Ten system niszczył ludzi. – Mój ojciec się zamyślił – Służby bezpieczeństwa próbowały złamać opór, zasiać w ludziach strach.

– A wy się nie baliście? – Kinga spojrzała pytająco na dziadków.

– Ja się bałam – wyznała mama. – Jasne, że tak. Ale dziadek też się bał.

– Co ty mówisz? – oburzył się ojciec – Nie można się bać. Trzeba walczyć. Nie można się nigdy poddawać. Zwłaszcza gdy chodzi o ważne wartości, takie jak: wolność, prawda. Solidarność po to powstała, aby odkłamać tamtą zafałszowaną rzeczywistość.

– Masz rację. Miała dać ludziom przede wszystkim prawdziwą godność – poparła ojca mama.

– A w stanie wojennym dało się coś w ogóle robić? – spytał trzeźwo Norbert. – Skoro były ograniczenia, restrykcje? No to jak było?

– No widzisz, Norbert, wtedy zaczęła się konspiracja.

– Tak jak w czasie drugiej wojny światowej? – Mój syn popatrzył na dziadka z niekłamanym podziwem.

– Dokładnie. Zrywaliśmy rozporządzenia i ogłoszenia WRON-

y, informowaliśmy związkowców o akcjach, protestach, mszach za ojczyznę, odczytach, prelekcjach oraz braliśmy udział w organizacji tych działań. Pisaliśmy artykuły do „bibuły”, czyli niezależnych wydawnictw ukazujących się w drugim obiegu, przechowywaliśmy te materiały i organizowaliśmy ich kolportaż. Wspieraliśmy finansowo te wydawnictwa. Organizowałem też pomoc, w tym finansową dla rodzin i osób internowanych i uwięzionych. Ci ludzie z dnia na dzień, wskutek bezprawnych decyzji sądowych, zostali pozbawieni wszelkich źródeł utrzymania. Wraz z innymi zaufanymi działaczami realizowaliśmy pomoc dla nich poprzez prowadzenie zbiórek od marca 1982 r. do kwietnia 1985 r. Starałem się wspierać w tym okresie również akcje Solidarności Walczącej, głównie finansowo, ale i samodzielnie rozprowadzając materiały i znaczki. Trochę tego było.

– Wcześniej o tym nam nie opowiadałaś! – powiedziała zaskoczona.

– Konspiracja to konspiracja. Ma swoje zasady – zaakcentował dobitnie. – Trzeba być czujnym i jak najmniej mówić. I tak, mimo że w sposób wyjątkowy kryłem się z tą działalnością, to jak się później dowiedziałem, służby WUSW w Legnicy interesowały się mną. Mieli swoich tajniaków, którzy rejestrowali nawet takie, wydawałoby się, zwykłe rzeczy, jak składanie wiązanek kwiatów przed pomnikami czy w kościele. Przesłuchiwali mnie i waszą babcię też, ale na szczęście nic nam nie zrobili. Te służby były doskonale zorganizowane i nastawione na inwigilację społeczeństwa, na jątrzenie, budowanie postaw nieufności w stosunku do innych ludzi. Wszystko po to, aby łatwiej było sterować zastraszonymi Polakami. To był nieludzki system od samego początku. I dobrze, że to się skończyło.

Bogdan Kieleczawa uhonorowany na gali energetyków

Z okazji 125-lecia legnickiej energetyki, w Sali Królewskiej odbyła się uroczysta gala zorganizowana przez legnicki oddział Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Zastępeni zostali uhonorowani statuetkami, medalami oraz grafikami.

Powołanie spółki Electricitäts Werke Liegnitz, czyli Legnickich Zakładów Elektrycznych, 125 lat temu rozpoczęło legnicką historię energetyki. Z tej właśnie okazji legnicki oddział Stowarzyszenia Elektryków Polskich postanowił podziękować współpracownikom i przyjaciołom.

Medalem im. profesora Mieczysława Płażyńskiego, nadanym przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Elektryków Polskich uhonorowany został Zakład Elektryczny Elektro-Pro Stanisław Kuczakowski oraz MS Team Elektro.

Medalem im. Michała Doliwo-Dobrowskiego odznaczony został Tauron Dystrybucja S.A. w uznaniu wkładu w rozpowszechnianie kultury technicznej i ekologicznej w społeczeństwie, ochrony środowiska i dziedzictwa przyrodniczego, w tym promowanie poszanowania energii Statuetką Stowarzyszenia z Medalem 100-lecia SEP uhonorowany został Urząd Miasta Legnicy.

Częścią integralną obchodów jubileuszu jest wystawa „Moc dla miasta. Historia legnickiej energetyki”, która od piątku można oglądać w Muzeum Miedzi, a której współorganizatorem jest legnicki oddział SEP. W uznaniu za wkład w organizację wystawy uhonorowani zostali: Mariola Wróblewska, Zbigniew Bekała, Wiesław Biernacik, Bogdan Kieleczawa, Dariusz Kozioł, Krzysztof Krzyżak, Piotr Ramus, Zbigniew Ryszewicz, Kurt Scholz, Edward Skorupa, Walenty Świderski, Tadeusz Woźny, Edward Żółkiewski i Jarosław Garstka.

ły być zasilane prądem. Po to powołano 11 stycznia spółkę Electricitäts Werke Liegnitz, czyli Legnickie Zakłady Elektryczne, która miała utrzymywać tę linię a oprócz tego doprowadzić prąd do mieszkań legniczan, zakładów pracy, fabryk, sklepów, i tak się rozpoczęła historia energetyki w naszym mieście. Początek miała w budynku przy ulicy Wrocławskiej, przy dawnej zajezdni tramwajowej. W 1914 roku elektrownia już na tyle się rozbudowała, że potrzebowała nowej siedziby, którą wybudowano przy ulicy Wałbrzyskiej, a dyrekcja mieściła się tu, gdzie obecnie, przy ulicy Partyzantów – opowiada Marcin Makuch, dyrektor Muzeum Miedzi.

– Na naszej wystawie pokazujemy urządzenia, których na co dzień nie moż-

na zobaczyć. Staramy się też opowiedzieć historię zakładu poprzez ludzi. Wspólnie z Zespołem Szkół Elektryczno-Mechanicznych będziemy edukować młodzież, opowiadać o zaletach, zagrożeniach związanych z prądem. Myślę, że przebywając na wystawie, będzie można pożytecznie spędzić czas – dodaje Marcin Makuch.

Ekspozycja obrazująca ponad wiek legnickiej energetyki podzielona jest na trzy części. Oprócz obiektów pochodzących ze zbiorów legnickiego SEP-u, lokalnego oddziału Tauron, NSZZ „Solidarność” Tauron Kraków Oddział w Legnicy, z kolekcji Muzeum Energetyki Jeleniogórskiej w Szklarskiej Porębie, Archiwum Państwowego we Wrocławiu

Oddział w Legnicy, Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu oraz Muzeum Miedzi, a także wielu osób prywatnych.

– Jest wielowątkowa, gdyż wielowątkowa jest też historia legnickiej energetyki. To historia niemiecka, po wojnie polska. W międzyczasie mamy także historię bytności radzieckiej, bo należy pamiętać, że przez pierwsze dwa lata po wojnie to armia radziecka zarządzała legnicką energetyką. Następnie przez kilkadziesiąt lat korzystała z prądu wytworzonego przez legnicki zakład. Wszystkie te wątki znajdziemy na wystawie – podsumowuje Marek Żak, kurator wystawy.

Ekspozycję, znajdującą się w gmachu głównym muzeum, na pierwszym piętrze pałacowej części muzeum od ulicy Partyzantów. Dostępna będzie do kwietnia 2023 roku.

Na uroczystościach przyszli także byli działacze Solidarności z Zakładów Energetycznych: Jan Przybylski i Edward Jarszewicz. Przybylski przekazał na wystawę szereg cennych pamiątek solidarnościowych z okresu pracy w Legnicy.

Bezpośrednio po gali odbył się wernisaż wystawy „Moc dla miasta. Historia legnickiej energetyki” Od 20 stycznia można oglądać ją w Muzeum Miedzi w Legnicy. Wśród kilkuset ekspozyc-

natów znaleźć można prawdziwe unikaty.

– Dokładnie 25 stycznia mija 125 lat od uruchomienia w Legnicy pierwszych linii tramwajowych, które oczywiście musia-

160. rocznica wybuchu Powstania Styczniowego

21 stycznia 2023 roku w 160. rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego, Fundacja Walczącym o Niepodległość, Wyklętych, Pokrzywdzonych, Internowanych, Więzionych, oraz Formacja Niepodległościowa zorganizowały uroczystość złożenia kwiatów przy Pomniku Poległych i Pomordowanych na Wschodzie, pod tablicą Wojciecha Ziemińskiego oraz konferencję poświęconą idei niepodległościowej. Prelegentami byli: Tadeusz Stański, Romuald Szeremietiew, Jan Parys, Paweł Bromski, Andrzej Melak, Agnieszka Hałaburdzin-Rutkowska.

Po prelekcjach zebrani połamali się opłatkiem, oraz wzięli udział we Mszy świętej w Katedrze Polowej, następnie odbył się uroczysty Apel Pamięci i złożenie kwiatów w hołdzie Powstańcom Styczniowym pod Krzyżem Traugutta.

Po tych uroczystościach odbył się koncert pieśni Powstania Styczniowego w wykonaniu Jacka Kowalskiego.

Koncert odbył się w Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL przy ulicy Rakowieckiej.

Na uroczystościach Stowarzyszenie Opozycji Antykomunistycznej Zagłębia Miedziowego reprezentowali: Anieła, Stanisław i Marusz Sakwa, Wiesława i Jan Tabor oraz Henryk Karas.

W Legnicy również świętowano rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego.

W poniedziałek 23 stycznia w Sali Królewskiej odbyły się legnickie obchody 160. rocznicy wybuchu powstania. Ich częścią był wykład Tomasza Łysiaka o bardzo znaczącym dziś tytule „Młodzi przeciw Moskwie, Moskwa przeciw młodym”.

– Tomasz Łysiak to znany pisarz, autor wielu prac między innymi o bitwie legnickiej i powstaniu styczniowym, scenarzysta, redaktor i publicysta – zapowiedziała wykładownicę senator Dorota Czudowska.

Zespół Rota ze Złotoryi dał koncert pieśni patriotycznych. Dzień wcześniej, w niedzielę 22 stycznia w kościele pw. św. Tadeusza Apostoła odbyła się msza święta w intencji rocznicy powstania i beatyfikacji Romualda Traugutta. Po mszy odbyło się wspólne śpiewanie kolęd i pieśni powstańczych.

Medale Stulecia Odzyskanej Niepodległości dla działaczy Solidarności

W czwartek, 26 stycznia w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu wojewoda dolnośląski Jarosław Obremski w imieniu prezydenta RP Andrzeja Dudy wręczył Medale Stulecia Odzyskanej Niepodległości.

Medal Stulecia Odzyskanej Niepodległości to polskie pamiątkowe państwowe odznaczenie cywilne ustanowione 15 czerwca 2018 r., jako dowód wdzięczności oraz wyraz szacunku dla osób, które położyły szczególne zasługi w służbie Państwu i społeczeństwu.

Medale Stulecia Odzyskanej Niepodległości otrzymali:

Krzysztof Kielbasa - dyplomowany nauczyciel w V LO w Legnicy, zaangażowany w pracę dydaktyczną, patriotyczne wychowanie dzieci i młodzieży oraz działalność społeczną w środowisku lokalnym, członek NSZZ Solidarność i Stowarzyszenia Polskich Chrześcijańskich Demokratów (nieobecny na uroczystości. Medal odbierze w marcu).

Mieczysław Koza - przedsiębiorca, działacz NSZZ Solidarność i Solidarności Walczącej w stanie wojennym, prześladowany i więziony przez komunistyczną Służbę Bezpieczeństwa, zaangażowany w przemiany wolnościowe, współorganizator i uczestnik uroczystości patriotycznych, członek Zarządu Fundacji "Książę Henryk Pobożny - Obrońca Europy" której celem jest wybudowanie w Legnicy pomnika Henryka II Pobożnego.

Jan Lewandowski - dyplomowany nauczyciel, kierownik DODN w Legnicy, zaangażowany w pracę dydaktyczną, patriotyczne wychowanie dzieci i młodzieży oraz działalność społeczną w środowisku lokalnym, członek NSZZ Solidarność, radny Rady Miejskiej Legnicy w latach 1998 - 2002, ekspert Ministra Edukacji Narodowej.

Krzysztof Raubo - przedsiębiorca, zaangażowany w przemiany wolnościowe, członek NSZZ Solidarność i wiceprzewodniczący KZ NSZZ "S" przy TP SA w Legnicy w latach dziewięćdziesiątych, uczestnik akcji „Mogiętę pradziada ocal od zapomnienia” i współorganizator wyjazdów harcerzy na Ukrainę, współorganizator spotkań patriotycznych i Legnickich Dni Chrześcijańskich, członek Stowarzyszenia Polskich Chrześcijańskich Demokratów.

Leszek Rybak - działacz NZS i Solidarności w stanie wojennym. Wielokrotnie zatrzymywany i przesłuchiwany. 19 V 1984 aresztowany, osadzony w ZK w Rzeszowie-Załężu, od 1982-1990 członek zaprzysiężony Solidarności Walczącej. Odznaczony Krzyżem Wolności i Solidarności (2019).

Jan Rzepa - nauczyciel, współzałożyciel Solidarności oświatowej w Głogowie w 1980 roku. Delegat na Walne Zebranie Delegatów NSZZ "Solidarność" Zagłębie Miedziowe. W stanie wojennym kolporter wydawnictw niezależnych. Współzałożyciel Klubu Gazety Polskiej i jej przewodniczący. Organizator konferencji dla nauczycieli. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi oraz Medalem Pro Patria (2021).

Poszukiwani świadkowie w sprawie tzw. Zbrodni Lubińskiej - Wrocław, 23 stycznia 2023

Fot. Krzysztof Raczkowiak (Muzeum Historyczne w Lubinie)

31 sierpnia 1982 roku, podczas pokojowej manifestacji w Lubinie, zginęły trzy osoby. W 2007 r. wrocławski sąd skazał trzech funkcjonariuszy MO, którzy dowodzili oddziałami skierowanymi do rozproszenia demonstracji. Nigdy jednak nie odnaleziono osób, które strzelały do manifestantów.

W związku z podjęciem na nowo śledztwa w sprawie zabójstwa trzech osób, usiłowania zabójstwa dwóch innych osób oraz spowodowania obrażeń ciała u co najmniej kilkunastu innych – uczestników demonstracji ulicznej 31 sierpnia 1982 roku w Lubinie przez funkcjonariuszy M.O. i ZOMO, zacierania śladów przestępstwa i przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy państwowych, co stanowi zbrodnie komunistyczne i jednocześnie zbrodnie przeciwko ludzkości, czyli w sprawie tzw. Zbrodni Lubińskiej, Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu we Wrocławiu prosi o kontakt wszystkie osoby, które mają wiadomości w sprawie lub też przechowują pochodzące z tych wydarzeń dowody rzeczowe.

MOŻLIWY JEST KONTAKT KORESPONDENCYJNY I TELEFONICZNY POD ADRESEM:

- Instytut Pamięci Narodowej Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu we Wrocławiu, ul. Długosza 48, 51 – 162 Wrocław, tel. (71) 335 – 86 – 80 lub 81, fax (71) 335 – 86 – 89.

- Instytut Pamięci Narodowej Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu we Wrocławiu Delegatura w Opolu, ul. Piastowska 17, 45 – 081 Opole, tel. (77) 406 – 83 – 27, fax (77) 406 – 83 – 26.

29 sierpnia 2022 – w przeddzień 40. rocznicy zbrodni lubińskiej – odbyła się konferencja prasowa, podczas której prezes IPN poinformował o wznowieniu śledztwa w tej sprawie. Decyzję o wznowieniu postępowania podjął prok. Andrzej Pozorski, dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu i zastępca prokuratora generalnego.

Działania te wpisują się w projekt #ArchiwumZbrodni, zainicjowany 14 sierpnia 2022 w Kwidzynie, polegający na podejmowaniu na nowo śledztw dotyczących zbrodni komunistycznych z lat 80. XX wieku. 31 sierpnia 1982 roku, podczas pokojowej manifestacji w Lubinie, zginęły trzy osoby: Michał Adamowicz, Andrzej Trajkowski i Mieczysław Poźniak, a kilkadziesiąt zostało rannych. W 2007 r. wrocławski sąd skazał trzech funkcjonariuszy MO, którzy dowodzili oddziałami skierowanymi do rozproszenia demonstracji: byłego zastępcę komendanta miejskiego MO w Lubinie, byłego zastępcę komendanta wojewódzkiego MO w Legnicy i byłego dowódcę plutonu ZOMO. Jak podkreślił dr Karol Nawrocki odpowiedzialni za zbrodnię lubińską usłyszeli wyroki, ale nigdy nie odnaleziono osób, które strzelały do manifestantów.